غەززە * زبڵـــــداندەکە بە بە فاشیستبوونی بانگخواز و ئیسلامی سیاسیی کورد.. هیوا محەمەد ئەمین

لە هەکەوتی ١٢. ١٠. ٢٠٢٣ دا بەڕێز عەلی باپیر ، ئەمیری کەمپی دادگەریی نوسینەکی لەژێر ناونیشانەکی دوورودرێژ ١ لە ماڵپەڕی (هاچەکین) دا بڵاوکاتەوە. نوسینەکە بەشێوەی گشتیی خۆی بە دوو ئاقار و ئامانج دا ئاراستە دەکات، یەکەکیان گلەیی، سەرکۆنە و هەڕشە بەرامبەر کەسانێك ، کە نەیخواستووە نە ناویان بهێنێت و نە ڕونکردنەوەی پێویست لەسەر ئەو بابەتە بدات. ئەوی تریان سەبارەت بە جەنگی غەززە – ئیسرائیل و دژی فەلەستینیەکانە ! ئەگەر خوێنەر کەمێك بەسەرنجدانەوە لەو نوسین و ناونیشانە دوورودرێژە وردببێتەوە ، تێدەگات و دڵنیا دەبێت ئەو بڕوایەی ، کە ئەم نوسینە چەندێك بە پەلە ، شپرزانە ، لە دنیابینیەك ی تەسك ، هەناسە سواریی ، دیدێك ی فاشیستانە و ئاقارێك ی نامرۆڤانە نووسراوە؟!

من لێرە دا سەمایی دیدە و نیگا ی تەوانینی خەم بەدوور لە هەر دەمارگیریی، بارگرژیی یان خوانەکردە بەڕێزیەك بەرامبەر هیچ کەسێك ، بەسادەیی دەخەمە سەر شێوەی غەززە و بەچونەکانی عەلی باپیر گومان ی تێ دا نیە کە ئەوەی ئێستا لە غەززە دەگوزەرێت، دڵزڕێکە، کەپە و نەڕە ی ئاگرکەی مرۆڤی فەلەستینیی و شار ی غەززە دەسوتێنێت، کە لەووی ویژدانیی، مرۆڤایەتیی و ڕەوشتپەروەریی (ئەخلاقیی) ەوە ناشێت و ناکرێت شایی و لەغانی بەبگەدرێت. بەڵام ئەم دیمەنە تەنیا دیوەك ی شانۆ ی کارەساتباری شەڕ ی غەززە – ئیسرائیلە، لە دیوەکە ی تری شانۆکە دا ، دیمەنێك ی تەهێڵە کە تەراژیدیا ی ئیسرائیل و گەل ی جووە ، کە تێیدا سەدان کەس دەبنە قوربانیی ئەو دژێخ و کوشتارگەیە ی کە فەلەستینیەکان یان چاکترە بڵێم حەماسیەکان خافڵگیرانە بە گەل ی جوویان ساز دابوو ، ئەمەش دیسان نامرۆڤانە دەکەوێتەوە ، ئەگەر چەپیی و هەلهەلە لەسەر جەستە ی قوربانیان ی مرۆڤ ی جووش بکەشین.

بەڕێز ئەمیر لە سەرەتا ی نوسینەکەی دا باس لە دوو بەڕە ی ستەمکار و ستەملێکراو دەکات ! ئەم دەربڕین و شێوازبەخشینە بە دنیا ی نادادپەروەریی ، ڕاستە و پێچەوانە ی حەقیقەت نیە ، لەوێ ی

ژیانیش هەیە هەردوو بەری ستەمکار و ستەملێکراویش هەبووە! بەڵام کاتێك نوسەر دێتە نێو هۆڵی دادگە و بینینی شانۆی ڕووداوەکان ، و هەروەها شێواز ی دەربڕین ی زمان و تێگەیشتنی ئەو بە کێشکان ، ئیدی دیمەن و جیهانە دابەشکارییەکە ی جەنابی ئەمیر بە ژیان و مرۆڤایەتیی لە نێوان ستەمکار و ستەملێکراو دا تەم ی بەسەر دا دێت و لەسەر تەختی شانۆکە دا دیارنامێنێت ، و لە دواجار دا جەناب ی ئەمیر لە دادوەرییەکەی دا دەبێتە بەشێك لە لایەنگر و هۆگر ی دنیا ی ئایدۆلۆژیایەك ی لایەنگیریی و پابەندبوو بە پاشخان و کولتورێك ی ئیسلامییانە و هەر لەو دیدشۆڕە دواجار ئەو دادگایی شەری غەززە دەکات و دواجار دەبێتە بەشێك لە دنیای ستەمکاریی ، ئەم واقیعە تاکو ئێرە نائاسایی ، ناسروشتیی و خۆشێك نیە! بەڵام بەڵێی کێشکە لێرە دا خۆی ئادەخات : { مسوەمانانی فیداکاری غەززە زەبرێکی گورچکبڕیان لەو قەوارە ناڕەوایە وەشاند و بەتوندیی هەژاندیان ، بە تەکەای مسوەمانان و مرۆڤ ویژدان زیندووەکانی دنیا ، مایەی دڵخۆشیی بوو } . ئەمە باوەڕی جەناب ی ئەمیری موسوەمانانی کوردستانە ، کە لە نوسینەکەی دا ئاماژە ی پێدات! ئەم جۆرە نەفەس و مێتۆدە ئەخلاقیی و ئایدۆلۆژییە ، کە بەڕێز ئەمیر بەکاریدەهێنێت بۆ دادوەرییکردن لەنێوان دنیا ی هەق و ناهەق یان ستەمکار و ستەملێکراویی دا ، مێتۆدێك ی تەواو ناڕەوا ، نادادپەروەر ، نامرۆڤانە ، فاشیستانە و سادیستانەیە ، مێتۆدێکە کە لە ڕووی مۆژویی و ڕەوشتپەروەرییەوە سەرچاوە ی خۆی لە هەمان ئەو مێتۆدە قورئانییە وەردەگرێت، کە لە ڕۆژگار ی جەنگ ی بەدر و سەرهەڵدانی سورەتی ئەنفال دا بڕوی هەبوو : { قاتلوهم یعذبهم اللە بأیدیکم و یخزهم و ینصرکم علیهم و یشف صدور قوم مؤمنین }؟! بەڵام ئەم ڕۆژگارە ی کە گەل ی جوو و فەلەستین ی پێداتێدەپەڕێت قۆناخێکە ، لەلایەك ناژیرانە و نالۆژیکیانە دەبینرێت ، ئەگەر بە ڕۆژگار ی جەنگ ی بەدر بچوێنرێت و بپێودرێت ، لەلایەکی دیکەوە هەم ستەم و تاوانێکە بەرامبەر بە گەلان ی جوو و فەلەستین . ئەم دید ، تێڕوانین و جیهانبینییە جگە لە زیندووەاگرتن ، سەرهەڵدان، دروستکردن و ئەزمونکردن ی هەستی ڕق، کینە، بوغز تێڕ و بەردەواميیدان بە ڕەحی دوژمنکارانە لە نێوان ئەو دوو گەلە دا ، نێك هەر هیچ سود و بەرهەمێك ی نابووە ، بەڵکو ڕۆژ و ئاست ی قوربانیێکان ی هەردوو گەل ی جوو و فەلەستینیی گەیاندە دواهەمین لوتکە ی بەمەالیی و بەربەرێتیی.

چەندین ساڵە ناسیۆنالیزم ی عەرەبیی بە پاپشتی ئایدۆلۆژیا ی ئیسلامیی – ئیخوانیی و بەکارهێنانی دروشم ی نێوەپەرستیی ، ئیسلامیی و بەکارهێنانی چەمکی الصهیونیة (زایۆنیزم) ، کار لەسەر

دژ و کۆشکی فەلەستینیەکان دەکەن ، بەبێ ئەوەی توانیبێتیان ، کە چارەسەرێکی واقیعیی و ڕیشەیی نێ بۆ کێشەکان بدۆزنەوە و نە دژی فەلەستینیش بگەڕێنن کێنەی ئاشتیی و ئارامیی.
کاتێک یاسر عەرەفات پەیماننامەی ئاشتیی لەگەڵ ئیسرائیلییەکان واژۆ کرد ، هەر زوو فاشیستە ئیخوانیی و نەتەوەپەرستە عەرەبەکان کردیانە هێڵی تاوانبارکردنی عەرەفات و هێکخراوی ڕزگاریخوازی فەلەستین بە ناپاک و خۆفرۆش ، و دواییش جووە ڕاستەو و هێگزپەرستەکان ئیسحاق ڕابین ی سەرۆک وەزیرانیان تەرەر کرد . ڕاستە مرۆڤ ئازادە لە دەربڕین ی ڕا و ویژدانی خۆی ، بەڵام ئەمە جێگە ی باس و گرنگییپێدانی سەرکیی من نیە لێرە دا ؛ بە ئەندازە ی ئەوەی ، کە پێم گرنگە چۆن تاک ی کورد بتوانێت خۆی لە دنیا ی جەهڵ ، خورافات ، ڕق ، کینە ، بوغز تێڕا ، هێتکردنەوە ، قبوڵنەکردن ی بەرامبەر و … تاد بەدووربگرێت ! ئەو پاشخانە کولتوریی و فەلسەفییە ئیسلامیی – سیاسییە ی کە بە جۆناب ی ئەمیر بووتە هێژن ، دیدگە ، دنیابینیی و بیرکردنەوەیەک ی نێگەتیڤ و موتەڕەق ، پاشخانێکی تەواو فاشیستیی و بەبەزەییانەیە ، کە نەک هەر دوورە لە هەموو بەهایەک ی مرۆڤایەتیی ، هێوشتپەرویی و ئیمانداریی ، بەڵکو تەنیا مرۆڤ ی دڕوونەخۆش بەرهەم دەهێنێت . ئێگەر سەرنج لە نوسینەکەی بەڕێز ئەمیر بدەین ، دەبینین هەمان شێواز ی زمانی کینەدێیی ، ڤۆئەستوریی ، هەرشبەرانە ، دروشمبازییانە ی هێگزپەرست و شۆڤینیە عەرەبەکان ی بەکارهێناوە : { ستەملێکراویی گەلی فەلەستین و ستەمکاریی جوولەکە زایۆنییەکان … } یان { هەرکەس لەم هێژگارە دا پشتیوانیی لە مسوڵمانانی ستەملێکراوی فەلەستین نەکات ، لە بەرامبەر ستەمی جوولەکە زایۆنییەکاندا ، نیشانەی پرسیاری زۆقی دەکەوێتە سەر لە ڕووی : مسوڵمانێتیی و کورداێتیی و مرۆڤایەتییشەوە ! }.
دەربڕین ی ئەم جۆرە چەمك و دەربڕینە تیژپڕە (تطرف) و ساهێژبووە بە ڕق ، کینە و بوغزبەرامبەر بە گەل ی جوو ، نەك هەر ناتوانێت حەقیقەت و هەکاری سەرهەڵدان ی ئەم جۆرە خوێنهێژییانە بنرخێنێت ، بەڵکو بە هەمان شێوەش ناتوانێت هەتوانەك بخاتە سەر برین و ژان ی دایکەك ی دەسوتاو و سکسوتاو ی فەلەستینیی و جوویەك ، بەڵکو بارەکە ی بە هەردوو گەل ی ناوبراو بە گوزڕەك ی تەراژیدیاش دا بەرد . هەر لە سەرەتا ی جەنگەکە دا زۆرێك لە مەلا ، بانگخواز ، کەسایەتیی و پارتە ئیسلامییە کوردەکان زۆر گەلانێ ، نەفامانە و ناواقیعیانە کەوتنە وتارخوێندن ، بەڵکردنی ئاهەنگ ی شیوەن و گریانی ساختە و درۆزنانە لە مزگەوتەکان و دەرکردنی بەیاننامە و هاندان ی سۆزداریانە ی سۆز ی مرۆڤ ی موسوڵمان ی کورد بە گیان ی

ق ، کینە ، تۆڵە و پیرۆزیی قودس ، بە جەنگ و غەزاکردن دژی جوو و وڵاتی ئیسرائیل ، وەك بەڵێت کورد و جوو دوژمن ی باوەکوشتەی یەکتری بووبێتن ؟ ! ئەمیری موسوڵمانان لە ڕۆداوەکان دا بەدەستوبردە بە هەڵوەستوەرگرتن ، بەیە هەرزوو کۆتە بانگەواز ، بەیان دەرکردن و هاندانی گەنج ی کورد بۆ غەزاکردن ، هەروەك ساڵێك لەمەوبەر زۆر نادادپەروەرانە و بە دیدەك ی ئیسلامیانە ی تەنگ و ستەمکارانەوە هاوشان ی مەلا و مەدەلی نوێی فاشیستانە ی بانگخوازە کوردەکان ی وەك دوکتۆر عەبدولواحیدەکان ، بەیانناميەکی بە هەناوەی ئایەتێك ی قورئانیی دژی ئەزدیەکان دەرکرد و هەڵوەستی خۆی و پارتەکەی دژ بە ڕۆداوەکەی ساڵ ی پاری ئەزدیەکان لە شارچکەی شنگال ڕاگەیاند.

ئەقڕئارامیی، ئاسودەیی و دڵخۆشبوونی جەناب ی ئەمیر بە کوشتار ی جووەکان و تۆڵە سەندنەوەی فەلەستینییەکان لە جووەکان ، بە جۆرێك لە ناخ و ویژدانی دا قوڕپ دەدات ، دەکەوێتە هەڵە ، بوختان ، هەنینەوە ی بێبنەما و بێبەڵگە ، و بەڵادان ی ڕاستیی سەبارەت بە هەڵوەست و کاردانەوە ی مرۆڤ ی کورد لەهەمبەر دڵخۆشیی و شادییەدەربڕینیان بەرامبەر بە کوشتار ی جووەکان لەلایەن فەلەستینیەکانەوە : { بە تەکەای مسوڵمانان و مرۆڤ ویژدان زیندووەکانی دنیا ، مایەی دڵخۆشیی بوو ، لەنەویشیاندا خەڵکی کوردستان لە هەموو بەشەکانیدا : باکوور و باشوور و ڕۆژهەڵات و ڕۆژاوا ..تاد } . ئەم جۆرە قەتیسبوون و خۆچکردنەوەیە لەنەو زەنگاوی بیری فاشیستیبوون ، ڕق ، کینە ، بوغز ، تۆڵە ، ڕەتکردنەوەی ئەوان ی دی و هەروەها بازنە ی داخراو ی ئایین ، دڕقی قورئانیی ، کەڵان ی داخراو ی فەرمودە و یاساکانی شەرع دا ، مرۆڤ بەرەو دنیا ی پوچیی ، دڕندەیی ، بێئومێدیی ، گۆشاندنەوەی پشکەی دنیا ی ئاژەڵیی دەبات ، بەرەو ئاوابوونی خۆری دادپەروەریی ، هەستی مرۆڤایەتیی و کوژاندنەوە ی ڕوناکایی ئیمان و مردن ی یەزدان دەبات ، مردنی یەزدانیش سەرەتا ی سەرهەڵدان و ڕەوایەتیدانە بە ستەم، نادادپەروەریی، نایەکسانیی و زۆقکردنەوە و چریسکانەوەی شمشێر ی ڕق و کینە بە ملپەڕاندن و کوەکردنی پەستی ئەوانیدی.

گەلێ جۆرە ئیمان و یەزدان لەم نەوە دا چیە ؟ ئیمان هەز یان مەملەکەتێك ی دەستەیشتوو ی دەستەڵات ی پاشایی نیە ، کە بوون ، چەمك و ماناکانی خۆی لە ئەودیوی سروشتەوە حەشاردابێت ، مەڵە ، مزگەوت ، تەکیە و خانەقا نیە کە ئامانج تیای دا بەرهەمهێنان ی مرۆڤی مەگەلیی بێت ، هەروەها لەقاڵبدانی دڕق ، باوەڕ ، عەقیدە ، مەزهەب و ئایینکیش نیە کە پیرۆزبکرێت و بپەرسترێت ، بەڵکو هەزی سروش (وحي) و ئیلهامەك ی بکەتایە لە هەر سەردەم و ڕۆژگارێك

دا، کە پەیام و ئامانجکەی گەیاندنی مرۆڤ بە پلەیەکی باڵاتر لە فزیکیەتی هۆشتپەروەریی ، دواجار گەیاندنی مرۆڤ بە هۆناکایی و بەرجەستەبوون ی سیفاتی یەزدانیی لە ئەو ، واتا مرۆڤ دا، واتا کار و پەڕژەی ئیمان دروستکردن و بەرهەمهێنانی مرۆڤی یەزدانییە ، بەجەرگ ی دی سەرهەڵدانی مرۆڤ ی ڕیالیستیی و ئیماندارە . ئاراستە و ئامانجکان ی ئیمان و ئایین زۆر لەکجیاوازن:
ئایین؛ تۆکە و دیۆ دنیایی و هۆکەشکە ی ژیانە ، بەجەرگ ی دی نەوەندگیریەکە لەنەوان دنیا ی ئاژەڵیی و ئەفسانەکان ی گەیشتن بە دنیا ی بەهەشت و دۆزەخ ! پایە و جێگە ی مرۆڤیش لەو نەوەندە دا لە سەنتەربوون و سیفاتی گەردونییەوە بەرەو پەراوێز و گیرخواردن لە چوارچێوە ی ناوچەیبوون (لەکاییبوون) و ئەحکام ی پابەندبوون بە دنیا ی ئایین دەبات. بەڵام ئیمان ئازادکردنی مرۆڤ لە هەموو ئەو کات و بەندانە ی ئەفسانە ، ئایین و پیاوانی ئایینیی ، ئاراستەکردنی مرۆڤ لە دنیا ی ئەفسانەیی بەرەو دنیا ی ڕیالیستیی و هەشمەندیی ، و هەروەها ئازادکردنیەتی لە دنیا ی ئاژەڵییەوە بەرەو فەلسەفە ی مرۆڤبوون ، واتا ئیمان گەیاندن ی مرۆڤ بە بەرزترین و باڵاترین هۆشت . سیفاتێك ی تر ی ئیمان دەرهاویشتن ی مرۆڤ لە دنیا ی قۆتیسبوون ، پەنگخواردنەوە ، خولخواردنەوە و ناوچەیبوون ، بەرەو بەجیهانیبوون و هەڵگرتنی سیفاتێك ی گەردونیی لە ناخ ، ویژدان ، بیرکردنەوە و ئاکاری مرۆڤ دا . لەم دنیا سیفات گەردونیە دا ، کە سیفاتێك ی بەرز و باڵای بەرجەستەبووە لە بوون ی یەزدان دا ، کەی مرۆڤایەتیی ، بە هەموو هۆنگ ، زمان ، نەتەوە و هۆگرزەکەوە لەوە دا جێگە ی دەبێتەوە ، واتا چ جووێك یاخود فەلەستینییەك بێت . بەڵام ئەوە ئایین و کەرەستەکان ی ئایینە کە لەلایەك دابین دروستدەکن لە نەوان یەزدان و مرۆڤ دا ، واتا لە نەوان حەقیقەت و فەلسەفە ی مرۆڤبوون دا ، و لەلایەکی دیکەوە خۆقاندن ی کەشە و قۆترکردنەوە ی بەربەست و ئاڵنگاریەکانی نەوان مرۆڤ تاکو هادە ی دروستکردن و حەقانیەتبەخشین بە دنیای ستەم ، تاوان ، غەدر، خیانەت ، هەق ، کینە ، بوغز و تۆڵە لەنەو کەمگە ی مرۆڤایەتیی بگشتیی و موسوڵمانان بتایبەتیی : { لاتقوم الساعة حتى يقاتل المسلمون اليهود ، فيقتلهم المسلمون ، حتى يختبئ اليهودي من وراء الحجر والشجر ، فيقول الحجر و الشجر : يامسلم يا عبد الله هذا يهودي خلفى فتعال فاقتله ….. تاد } . لەم باس و خواستانە دا هەوڵەتە مەولانای ڕۆمیی ستەم و ناهەقیی نەنواندووە کاتێك کە دەڵێت :
من لەبەرئەوە بەئایین و دینم
تاکو نەڕژم خوێنی هاوشوێم

لە ڕوانگەی ئیمانەوە ؛ پێم پەویستە ئاماژەیەك بە بەشەكی تر لە نوسینەكەی بەڕێز ئەمیر عەلی باپیر بدەم كە : { هەروەها مزگەوتی ئەقصا و قودسیش خاڵی هاوبەشی نەوان تەكەای مسوڵمانانە چونكە یەكەمین ڕووگە و سێیەمین حەرەمیان و ، شوێنی سەفەری شەوە و میعراجی پێغەمبەرەكەیانە : سبحان الذی أسری بعبدە لیلا ... تاد } .قەتیسكردنی دنیا ی ئیمان و سروشت ی یەزدان و سیفاتی یەزدانیی لە ناوچەیەك ی جوگرافیایی دیاریكراو دا ، یەزدان دادەبەزێنێتە ئاست ی پاشایەك ی ستەمكار و دادوەرێك ی نادادپەروەر و دەندە كە بەهەیەوە مرۆڤكان بە گەیشتن بە دەستەاتدارێتیی و فەرمانڕەوایی ئەو بەشە جوگرافیایە ورگی یەكتر هەڵدەدڕن ؟ ! تاكو ئێرە ؛ لەوانیە بارەكە زۆر تراژیدیی و بەچارەسەر نەبێت ، بەڵام كەشە قوە و مەترسیدارەكە لەوە دا سەرهەڵدەدات ، كە ئایین وەك ڕێگ ی نەونجیەك دەتە نەو ئەم كایە و یاریەوە ، واتا دەت و شەرعیەت بە لایەك دەدات بە حەاڵكردن ی خوێنی خەڵكی دی ! ! بە بەچوونی من خاڵ ی هاوبەشی نەوان مرۆڤایەتیی بگشتیی و كەمگەی موسوڵمانان بەتایبەتی ، شاری قودس نیە ، بەڵكو ئەو بەها و پرنسیپە مرۆڤایەتییانەن كە دان بە بوونی ئەوانی دی و ڕێز لە مافەكان ی ئەوانی تر دەگرێت ، ئەو پەوانانەن كە پێناسە و جیاكاریی نەوان مرۆڤكان لەسەر بنەمای فەلسەفەی مرۆڤبوون دادەڕژن ، واتا ئەو پەوانانە ی زەردەشت ئاسا ، كە بیر ی چاك ، گوتار ی چاك ، كردار ی چاك دەكاتە بنەمای پێناسە و ناسنامەیەك ی دیاریكراو . هاستەقینە بە مرۆڤی هاستەقینە نەك هەگەز و ئایینەك ی دیاریكراو . بەپێی ئەم پێناسەیە ؛ ناسنامە و ناسینەوەی ڕەح و ڕوخسار ی قودس ، لە پیرۆزبوونی ئەو دا نیە ، بەڵكو لە بەرجەستەبوون ی ڕەح ی خۆشەویستیی ، میهرەبانیی ، لێبوردەیی ، پێكەوەژیان و قبوڵكردنی یەكترییدایە ، لە نەوان هەردوو گەل و هەر تاكەك ی جوو و فەلەستینییدایە . بەڕێز ئەمیر عەلی باپیر لەم بارەیەوە وەها دەنووسێت : { چونكە مرۆڤ ئەگەر مسوڵمان بە دەبە پشتی مسوڵمان بگرێ ، بەتایبەت ئەگەر وەك فەلەستینییەكان مەزڵومیش بن ... تاد } ئەم جۆرە دید و تەوانینە بە مرۆڤ و مرۆڤایەتیی ، و پێناسەكردنی مەزڵومیەت لەسەر بنچینە ی ئایین ، باوە و پیرۆزكردن ی پارچەیەك ی جوگرافیایی، نەك تەنیا ئایدەلۆژیایەكی ئەفسانەئامێزاویە ، بەڵكو هاندان و بڕوادانە بە بیری تووندوتیژیی و سەرهەدانی ئایدەلۆژیای فاشیزم ی ئیخوانیی و داعشیزم ی ئیسلامیی لەنەو كەمگەی دا . لەم ڕوەنە و دیدەوە ؛ نابەت پەمان سیربەت ، كاتێك بەڕێز دوكتۆر مثنی أمین لە چاوپێكەوتنێك ی تەلەڤیزیۆنیی كەناڵی (میحراب) ، بەم جۆرە دید و بیرە فاشیستییە ئیسلامییەوە پێناس ی

گەل ی جوو دەکات:
{ جوولەکە خوێن ، ترسنۆکن ، زاڵمن ، بەکارن ، مشەخۆر و ... تاد }، بەڵام بەمجۆرە پێناسە ی حەماس دەکات:
{ حەماس موعجیزەیەك ی خوایە، حەماس بە شەهیدبوون و مەرگ هاتووە ، جیهاد ئەکەن، سەری ئیسلامیان بەرزکردووە، لەپێناوی خوا شەهید دەبن، خوا تەنز لە شەهیدەکانی دەگرێت ؛ ئەو شەهیدانە لای خوا شفاعەت بە خزمکی تر دەکەن، حەماس مەفخەرەیە بە موسوڵمانان و بە ئەحراری عالەم نەك تەنیا بە موسوڵمانان ، حەماس جوانترین نمونەی ئەخلاقیاتی پێشان دا، حەماس خاوەن رسالة ... تاد }
بەیادهێنانەوەی سیاسەتی هەگەزپەرستیی و فاشیستانە ی ئیخوان ی ئەردوغانیی لەهەمبەر گەلی کورد لە هەژئاوا ، باکور و باشوری کوردستان ئەوەمان بەدەسەلمێنێت ، کە فەلسەفە و سیفات ی بەرزیی و باڵا ی موسوڵمانبوون فەلسەفەیەك ی هەڵخەڵتێنەرانە و پوچگەرایانە ی عەبەسیانەیە ، کە توانا ی پاراستنی کەرامەت و زامنکردن ماف ی تاك یان دەستبەرکردنی مافی دیاریکردنی چارەنوسی هیچ گەلێك ی موسوڵمان یان ناموسوڵمانی نیە ، ئەوەی لە مێژودا موسوڵمان بە موسوڵمانی کردووە لە دەندەیی ، چەوساندنەوە ، تیرەر ، کوشتار و ئەشکەنجەدان دا ، وەنە ی نەبووە .بەیە کارێك ی ناڕەوا و ناپەسەندە ، ئەگەر ئەمە دیمەنەکانی گشت ئەو مێژوە خوناویی و پە لە نادادپەروەریە ی کە ئاماژەم پێی دا بشوونین و تەنیا لە چەمکێك ی بچوك ی وەك زایەنیزم و یەهودیەت ، یان پیرەزیی قودس و شەری وەرانکاریانە ی غەززە – ئیسرائیل دا بچوك و بەتاە بکەینەوە ؟ ! پیرەمەرد ی شاعیر لە شیعرێکی دا دەیخاتەوەبیرمان کە:

ئەو قەومەی کە خوا دەربارەی ئەوان ٢
فەرمووی یەك بە دەن بە هەژی مەیدان
چەن لە ڕاستیی جوو ووەوڕئەگەن
لە خەیبەرەوە بەوانە فەرن

هیوادارم ئەم جەنگە نەبێتە کەرستەیەك بە خشکردن ی ئاگری ڕق ، کینە ، بوغز و تەنە لە نێوان مرۆڤ ی جوو و فەلەستینیی ! ! با هەوڵ و بیرکردنەوەکان بەو ئاراستەیە بێت ، کە ڕۆحی میهرەبانیی ، بەخشندەیی خۆشەویستیی و قبوڵکردنی یەکتری لە نێوانیان دا بەرپا ببێت .هیوادارم نمونەکانی عەلی باپیر ، دوکتۆر مثنی أمین و دوکتۆر عەبدولواحیدەکان نەبنە مایە ی فیتنە ، عاقیبەتشەیی و دروستکردنی زبڵدانی کولتور ی غەزا ، جیهاد ، چاندنی تۆو ی ڕق ، کینە ، تەنە ، بوغز ، شەڕی پیرەز لەنێو دە ، دەرون ، هەوشت و ویژدان ی تاك ی مرۆڤ ی کورد و موسوڵمان دا ! دواجار دەبێم با

کورد نەبێتە لیستێك و نەچێتە جەنگەکەوە ، کە شەڕی ئەو نیە ، ئەمە ی کورد گیردەی مەزڵومیەت و ستەملێکراویین ، گیردە ی کیمیاویی ، ئەنفال ، تعریب ، هەشکوژیی و جینسایدی کوردانی ئەزدیی ، فەیلیی و بارزانییەکانین ، گیردە ی هەگبزپەرستیی ، نکۆیی نەتەوەیی ، بیری دژکورد و ئیخوانی ئەردوگانیی ی تورکیین ، گیردە و ستەملێکراویی سیستەم و بیری نەتەوە – مەزهەبیی و حوکمەکانی لەسەدارەدان ی مرۆڤی کوردین لە جمهوریی ئیسلامیی ئێران دا ؟ ! کاراکتەری چەوسێنەر و ستەمکار لەڕە دا گەل ی جوو نیە ، بەڵکو خەڵ ی موسوڵمانانن کە بەدرێژایی سەدان ساڵە دەمانچەوسێننەوە و ئازارمان دەدەن.

کەتایی

_____

پەراوێزەکان

١- لە نێوان جوولەکە زایەنییە داگیرکار و فەلەستینییە وەڵات زەوتکراوەکاندا

٢- ئاماژەیەکە بە ئەو ئایەتە قورئانیە ی ، کە : { یا ایها النبی صرخ المؤمنین علی القتال إن یکن منکم عشرون صابرون یغلبون مائتین و ان یکن منکم مائة یغلبوا الفا من الذین کفروا بأنهم قوم لایفقهون }

*- ئەم نوسینەم چەند هێڵێك لەمەوپێش لە هێڵنامەی ئاوێنە بڵاوکردەوە ، بەڵام بەداخەوە بەهۆی هەڵەیەکەوە کە لە خەمەوە هاوی دابوو ، بە هەکەوت نوسخەی هێشنوسەکەم بە هێڵنامە ی ناوبراو ناردبوو . بەداوای لێبوردن لە سایتی دەنگەکان و ئاوێنە ، کە بەناچاریی بە پێویستم زانیی لە دوو ڕاگەیاندن و سەکەی جیاواز دا بڵاویبکەمەوە . سوپاس بۆ تێگەیشتنی دەنگەکان !

هیوا محەمەد ئەمین
2024 . 1. 14

کتێبی چەپکێک لە مێژووی ڕۆژنامەگەری کوردی ١٩٥٩ – ٢٠١٢ نووسین و ئامادەکردنی یووسف مەنتک لە سوید چاپ و بڵاوکراوە

ڕۆژنامەگەری- چاپخانە- بیبلیۆگرافیا و لێکۆڵینەوە
لە سوید لە لایەن دەزگای کتێبی ٤٩ چاپ وبلاوکراوەوە

کتێبی یەکەم،
نووسین و ئامادەکردن یووسف مەنتک نەخشەسازی ناوەرۆک وبەرگ: دڵشاد خۆشناو- شەروان فاروق،
چاپی یەکەم ٢٠٢٣، وەشانخانەی ٤٩ کتێب سوید،
ژمارەی (ISBN: 978-91-89859- 54-8)

بوارەکانی: مێژوو، بیبلیۆگرافیا، ئینسکلۆپیدیا و فەرهەنگ، کاری دامەزراوەیی دەوڵەت، چەندین بەشی جودا لە خۆدگرت، وەک سەنتەری تەوژینەوە، کادر، پسپۆڕ، بوودجە، چاپخانە، بڵاوکراوەبڕایەتی، کتێبخانە و ئەرشیف.
بە درێژایی مێژوو، نەبوونی کتێبخانە و ئەرشیفخانەی نەتەوەیی و نیشتمانی کورد، ئیشکردنی لەم بوارەدا هەژار کردووە. لە کاتی پێویست هانای بۆ سەرچاوەی بیانی و داگیرکەرانی کوردستان بردووە، لەوەشدا زەرەمەند بووە، چونکە وەک پێویست نەنووسراوەتەوە.
بۆیە لە کوردستاندا ئەم کار و بەرهەمانە پتر هەوڵی تاکەکەسی بوونە. هەر کارێکیش کرابێت، بەپێی توانا و هەوڵێکی زۆر، لە کەموکوڕی خاڵی نەبووە. مێژووی ڕۆژنامەگەری کوردی دەوڵەمەندترین سەرچاوەی کۆتوور و مێژووی نەتەوەیی کوردە، باشترین سەرچاوەیە وەک بەڵگەی مێژووی دەتوانرێت سوودی لە وەربگیرێت. بۆیە نووسەر هەموو هەوڵێکی داوە بۆ ئەوەی ئەرشیفێکی دەوڵەمەندی لەم بوارەدا هەبێت، ژمارەیەکی باشیش لە گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاوکراوەی تێدا هەن، چی بەردەست کەوتووە لە ئابردوو هەڵی گرتوون، بۆ ئەرگیناڵ، یان بە کۆپی و وێنە.
لە ساڵی (٢٠١٢)ەوە خەریکی نووسین و دانانی ئەم پەرتووکی مێژووی

ڕۆژنامەگەری کوردی و چاپخانەو بیبلیۆگرافیاو لەکەلینەوەیە، کە (٢١٠) ناونیشانی گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاوکراوە لە خۆدەگرێ، لەگەل زیاتر لە (٥٠) ناونیشانی چاپەمەنییەکانی سەرتاکانی دەرکەوتنی چاپخانەو ڕۆژنامەگەری کوردی (بەگومان سەرتاکانی دەرکەوتنی ڕۆژنامەگەری و چاپخانەی کوردی، لە زەر سەرچاوەدا کاریان لەبارەو کراوە. نووسەریش بە پشتبەستن و ئاماژەکردن بەیان سوودی لە وەرگرتوون. تەنە نووسەر لەڕەدا بە یەک لەکەینەوە پاتە ئاماژەی بە کردوونەتەو، لەگەڵ ئاماژەکردن بە سەرچاوەکانیان). زەربەیان لە ئەرشیفی خۆیدا هەبووون، بە زانیاری وەرگرتن لەسەر ناونیشانەکانی دیکەیش هەوڵی گەیان بە: تەلیفۆن، نامە، سەردانی کتێبخانە و ئەرشیفی تایبەتی، ئەرشیفی کەمەڵە و ڕۆکخراو و چاپەمەنییەکان، پرسیارکردن بە پسپۆڕ و شارەزایان، نووسەرانی بواری مێژووی ڕۆژنامەگەری کوردی، ڕۆژنامەنووسان، لایەنی پەیوەندیدار بە چاپەمەنییەکان، زەربەیان دەستی هاوکاریان بە درێژکردووە ، و هەندەکیشیان تا ئێستایش دەنگیان نییە، سپاس بە هەردوو لایان دەکەت.

ناونیشانەکانی ناو ئەم کتێبە، شوێنی دەرچوونیان بە سەر هەر چوار پارچەی کوردستان، دابەشبووە. هاوکات وەاتانی دیکەی ناوچەکە و تاراوگە. لە هەندەک شوێن لەوانەیە زانیاری تەواو نەبووبێت، ئەوەش لەبەر بەدەست پە ڕانەگەیشتن بووە، وە چەند ناونیشانەکیش وەنەی دانەناوە.

ناونیشانەکان بەپێی ڕیزبەندی سا و ناونیشانی بڵاوکراوەکە، شار و وەات، ئەلفوبێ کاریان لەبارەو کراوە. ئەمەیش مێتەدی ئیشکردنی زانستی و ئەکادیمیانەیە لە بواری بیبلیۆگرافیا و ئینسکلۆپێدیا.

دەستەواژەکانی: کوردی ناوەڕاست ڕێنووسی ئارامی مەبەست لە شێوازاری سەرانییە. کوردی باکوور ڕێنووسی لاتینی مەبەست لە شێوازاری کرمانجی باکوورە.

ناونیشانیش هەن شوێنی دەرچوونیان لەسەر نەنووسراوە.

هیچ پێڕۆ و کتێبێک کەماسی بەدەر نییە، ئەم کتێبەی بەردەستیشتان بەگومان کەلێنی تێدا هەن. ئەوەیش دەتوانن بە سەرنج و ڕاخنە و تێبینییە زانستییەکانتان جوانتر و دەوڵەمەندتری بکەن. نووسەر هیوا دەخوازێت توانیبێتی خزمەتێکی بە مێژووی ڕۆژنامەگەری و کتێبخانەی کوردی کردبێت.

ئەوەی پێویستە بگوترێ

کورد بەدرێژایی مێژوو بەر داگیرکاری کەوتووە، داگیرکەرانی

کوردستان هەموو کات خاک و فەرهەنگی کوردیان کردۆتە ئامانج. تا بەیان کرابێت هاووڵاتیان کوشتوە، وڵاتکەیان وێران کردووە، شوێنی پەرستگە و ئاتەشگە و سەرچاوەی فەرهەنگ وکولتووریان لەناو بردووە و سوتاندویانە ، بە تاڵانیان بردووە. هاوکاتیش گەلە کورد و کەمینە نەتەوەکانی پێکهاتەی لە کوردستان ژیان دەکەن، لەبەر پەرەشانی و شەڕو پالاماری هێرشەکانی داگیرکەرانی کوردستان و خۆ دەرباز کردن، نەیانتوانیوە بای هێندە کولتوور و فەرهەنگ و ئەدەبیاتی خۆیان گرینگی پێبدەن و بیپارێزن، وەک گەلانی جیهان ببن بەخاوەنی ئەرشیفخانەیەکی تەکمیل و دەوڵەمەند، هیوادارین ئەوەی لە ابردوو نەکراوە، بە ئێستاو داهاتوو دەستاتی کوردی بایەخی جیددی پێبدات.

لەلایەکی دیکە زۆرێک لە وڵاتانی داگیرکار بە تایبەتی ئاوایییەکانشەوە، کە وڵاتگیان داگیرکردووە، ئەجێندای هەر گرینگیان بردنی چاپخانە و دەرکردنی تایبەتمەندی بووە، وەک ئینگلیزەکان، کە عێراقیان داگیر کرد، لە هەر ویلایەتێک تایبەتمەندیەکیان دەرکرد. تایبەتمەندیەکانیش لایەنی کەم تایبەتی باشییان لە بە ئەرشیفکردن و نووسین، لەبارەی کولتوور و فەرهەنگی کوردەوە هەبووە. ئەگەر ئەوان نەبووان، ئێستا بەشێکی زۆری فەرهەنگ و ئەدەبیاتی ئێمەی کوردیش دەفەوتا.

گەلی کورد بە درێژایی مێژوو، وەک گەلێکی ژێردەستە و خاک داگیرکراو لەلایەن دەسەڵات و حکوومەتە یەک لە دوای یەکەکانی: تورکیا، عێراق، سوریا، ئێران تووبووی هێرشەی سینەوەی کولتوور و فەرهەنگ و زمانەکەی بەتەوە. لەگەڵ ئەوەشدا هەمیشە نووسەر و تووناکبیر و سیاسیەکانی کورد زیندانی و تیرۆر کراون. لەژێر دەسەڵاتی خەمانەی کوردیشدا، چ لە شاخ، چ لە شار خەڵکی و براکوژی لەسەر ئاستی فەرهەنگی و مرۆیی لەولا بوستە. لە ئێستاشدا بە هۆی باری خراپی دارایی و سیاسی زۆرینەی چاپەمەنیەکانی باشووری کوردستان وەستاون.

گرفتی سەرەکی:

گرفتی سەرەکی نەبوونی ئەرشیف و کتێبخانەیەکی نەتەوەیی، سەرچاوەی پەیوەست، هاوکاری نەکردنی زۆر لەو کەسانەی پەیوەندیدار بە مێژووی تایبەتمەگەری کوردی و ئەو بەاوکراوانەی بە جۆرێک پەیوەندیدار بوون لە دەرچوونیان.

وێنەکانی فیلمی "بەهەشتی خراپکاران" لە دەرهێنانی مەسعوود جەعفەری جەوزانی بەاو کرایەوە

ئامادەکردنی: مەنسوور جیهانی

لە سەروبەندی یەکەمین نمایش کردنی فیلمی سینەمایی "بەهەشتی خراپکاران" لە دەرهێنانی سینەماکاری ناوداری لوڕ "مەسعوود جەعفەری جەوزانی" لە بەشی رکابەریی "سەودای سیمورغ" لە چل و دووهەمین خولی فێستیڤاڵی نێودەوڵەتی فیلمی فەجر، پەردە لەسەر وێنەکانی فۆتۆگرافیی ئەم بەرهەمە سینەماییە لادرا.

"بەهەشتی خراپکاران" (Paradise of criminals) نوێترین بەرهەمی بلەندی سینەمایی سینەماکاری ناوداری لوڕ "مەسعوود جەعفەری جەوزانی" لە بەرهەمهێنانی "فەتحوڵا جەعفەری جەوزانی" و "عەلی قائیم مەقامی" لە یەکەمین نمایش کردنی خۆیدا لە بەشی پشبڕکێی "سەودای سیمورغ" لە چل و دووهەمین فێستیڤاڵی نێونەتەویی فیلمی فەجر دەچێتە سەر پەردەی سینەما و وێنەکانی فۆتۆگرافی "عەلی نیک رەفتار"، لە فۆتۆگرافرانی سینەمای ئێران، بە بەشداری کردن لەم بوارە و رووداوە هونەرییەدا و بە ئامانجی ئاشناکردنی بەردەنگەکان و بینەران لەگەڵ ئەم بەرهەمە سینەماییە بەاو کراوەتەوە.

لە فیلمی "بەهەشتی خراپەکاران"دا ژمارەیەک لە ئەکتەرە بەناوبانگەکانی سینەمای ئێران لەوانە؛ ئەمیر حوسێن ئارمان، لادن مستەوفی، سەحەر جەعفەری جەوزانی، پیژمان بازغی، حەمید گوودرزی، ڕەزا یەزدانی، بەهنام تەشەکور، هوومەن بەرق نەورد، حیسام مەنزوور، ڕەزا شەفیعی جەم، فەریبا موتەخەسس، فەخرەدین سەدیق شەریف، ئیسماعیل خەلج، عەلیڕەزا جەلالی تەبار، محەمەدڕەزا هاشمی، سوهەیل بەرخورداری، حەمید موتەقی، فەتحوڵا جەعفەری جەوزانی، مەهدی مەهریار و جەواد تووسی ڕەحیمیان گۆاوە و هەروەها لەم بەرهەمە سینەماییەدا؛ ئەفسانە بایگان و فەرهاد قائمیان بە دەورگێرانی خۆیان ئامادەیی و بەشداریەکی فەخری و

شەرمەندانەیان هەیە.

لە پوختەی چیرۆکی ئەم فیلم و بەرهەمە سینەماییەدا هاتووە: کەسێکی نووسەر و گەنج کە چالاکی بواری کرێکارییە، بە شێوەیەکی نەخوازراو و بەبێ مەبەست دەبێتە دیلی پیلانگێڕانی تاوانباران و خراپکاران.

ژمارەیەک لە ستافی فیلمی سینەمایی "بەهەشتی خراپکاران" بریتین لە: دەرهێنەر: مەسعوود جەعفەری جەوزانی، بەڕێوەبەری فیلم هەڵگرتن: ئەمیر کەریمی، مۆنتاژ: مەهدی حوسێنی وەند، مۆسیقا: فەردین خەلعەتبەری، سیناریۆ: مەسعوود جەعفەری جەوزانی، فەرید موستەفەوی، دیزاینەری سەحنە و جلوبەرگ: ئاسۆ نیژادئیمانی، دیزاینەری ڕوخسار و ماکیاژ: مەهین نەویدی، دیزاین و تێکەڵکردنی دەنگ: سەید مەحموود مووسەوی نیژاد، دەنگهەڵگر: ئارش بروومەند، جیلوە و کاریگەرییە تایبەتەکانی مەیدانی: ئارش ئاقابەیک، جیلوە و کاریگەرییە بینراوەکان: کامیار شەفیع پوور، بەڕێوەبەری بەرهەمهێنان: بەهزاد هاشمی، وێنەگری فۆتۆگرافەر: عەلی نیک ڕەفتار، یاریدەدەرانی دەرهێنەر: عەلی مەهرئاسا، مەهدی حاجی یووسف، پارسا هاشمی، بەڕێوەبەر و ڕاوێژکاری ڕاگەیاندن: مەنسوور جیهانی، لە بەرهەمهێنانی دامەزراوەی سینەمایی فارابی و کەمپانیای سینەمایی جەوزان فیلم، بەرهەمهێنەران: فەتحوڵا جەعفەری جەوزانی، عەلی قائیم مەقامی.

فۆتۆکان: عەلی نیک ڕەفتار

ئێش. شیعری فەرهاد کەریم

هەر ڕۆژ شوێنکم دێشێ
ڕۆژ دە و
ڕۆژ سی و
ڕۆژ پ
ڕۆژ پەنجە و دەمار و گۆ
ڕۆژ لووت و زمان و چاو و بژانگ و بڕ
تارمایی و بزە و فرمێسک و پژمینم دێشێ
لە بینین و گۆتن و بیستن و هەست وچۆڕ گەڕ
ڕۆژ قژ و پێست و خوێنم
ڕۆژکیش هەموویان پێکەوە دێشێ
دەزانم گیان کێشان نزیک بووە
ڕۆژ مردنم
ڕۆژ ژیانم دێشێ
ئێشکی گەورە کەوتۆتە نێوان مردن و ژیان
ژیانم دێشی و مردنم ژان دەکا
هەناسە و روانین و بیرکردنەوە و بیستن و بینینم
دەنگم مێشکم موومم دێشێ
پشو و شادی و ماندو و خەمم
گۆتن و زمانم دێشێ

لاوازی و جووڵه و هەز وخوێنم
تاریک و روونیم ئێشم دەشێ
ووشەم لە رستەدا دەشێ
بیر لە زمان ناکەمەوە دەربڕیینم دەشێ
رابردووم فەرمێشکردووە و ئێستام دەشێ
ئێش دەگاتە بەیانی
لە دوارۆژ گەڵا هەموو شتێ پڕ ئێش بووە
باو باران و تەم و هەور و شنەبا
مرۆڤ و ماسی و باڵندە و ئاژەڵ
نان و خۆر و دەوروبەر
ئێشکی زیندوو کەوتەتە ناو ئێش
ئێشم دەشێ

مرۆڤ بوونەوەرێکی سەیرە

تاریکی شەو جوانە
مرۆڤ روونا‌کییەکی تاریکە
ئەستێرەکان نزیک بوونایە پڕ تاریکی مرۆڤ دەبوون
لە ناو تاریکی مرۆڤ بینین دەکەوێتە گەڕ
شەو پشوودانی گیان و سروشتە
رونا‌کی فەرمەدە ناو شەو
شەو خاوێنە مرۆڤ
رونا‌کییت تاریکە خەوی دەزگەت شەو
رۆژ ئاوێنەی روونا‌کییە
تاریکە روونا‌کییت، روونا‌کییت تاریکە مرۆڤ
رۆژ بەو هەموو روونا‌کییەوە رۆشن ناکا ناخت مرۆڤ
لە ناو تاریکییت وەرە دەرێ
شەونیگەرانە بەو هەموو تاریکیەی فەرتداوەتە ناو رۆژ
لە ناو شەوی رۆژ و لە ناو رۆژی شەودا خەوتووییت مرۆڤ
خەوت خستێتە بینینی رۆژ و بیستنی شەو
ئەستێرەکان نزیک بوونایە کڕ دەبوون
بە کڕیی لە ناو دەنگی شەو و جووڵەی رۆژدایت
دەست بە چاوتەوە بگریت ئاوێنەیە دەستت
پەنجەکان ناناستەوە
پەنجەکانت لێدەبێت بە سێدارە
رۆژی بینین و شەوی بیستنت لە سێدارە دەدەیت
شەو لە رۆژ دادەگیرسێنی و لە رۆژ شەو

دەبینە منداڵی سوتان و مردن
بوونەوەرێکی سەیرە بە سوتان و مردن دەژی مرۆڤ
لە ناو شەو و ڕۆژی خەمدام مردووە ژیان
گۆڕە و نەخۆشخانەیە زەوی بۆ مردن مرۆڤ

دیوانی شیعری ئێوارانی ڕاین ، غروب های راین، نووسینی یووسف مۆنتک بە زمانی فارسی لە سوێد چاپ و بڵاو کرایەوە

دیوانی شیعری ئێوارانی ڕاین ، غروب های راین، بە زمانی فارسی لە وەشانخانەی 49 کتێب لە سوێد چاپ و بڵاو کرایەوە. نووسینی یووسف مۆنتک، وەرگێڕانی بۆ فارسی سپێدە صالحی
وێنەی بەرگ ئاری میرزا
چاپی یەکەم 2023 سوێد
ISBN : 978-91- 89859-53-1
ئەوەی شایانی ئاماژە پێکردنە ئەو کتێبە پێشتر بە زمانی ئینگلیزی و شەوزاری کرمانجی باکوور بەنووسی لاتینی چاپ و بڵاو کراوەتەوە، بەیارە بە هەردوو زمانەکانی عەرەبی و ووسیش بڵاو بکرێنەوە.

ئەی وڵاتم! ئەی تاراوگەی جوان!
سپێدە ساڵحی
وەکوو وەرگێڕی ئەم بەرهەمە شیعرییە کە کات و ساتێکی زۆرم لە پەنا و پەسیو و ناو داڵانە ئاڵۆز و سادەکانیدا بەسەر برد، ئەگەر بمەوێت ناوێکی دیکە بۆ"ئێوارانی ڕاین" هەبژێرم ناوی دەنێم" ئەی وڵاتم! ئەی تاراوگەی جوان!"، هەبژاردنی ئەم ناوە هەوێک نییە بۆ گۆڕینی ناوی ئەم دەفتەرە شیعرییە یان خواستێک بۆ دەستێوەردان لە هەسەنایەتیی ناوە شیعرییەکەی بەکوو خوێندنەوە و داشتنەوەیەکی دیکەی دەقەکەیە لە لایەن وەرگێڕەوە، کەشف و پێداگرییەکی دیکەیە لە سەر زەینییەت و تێوانینی کوردانە لە جوگرافیایەکی ئەوروپیدا،

ھاوکردنی ماسی و ھەڵھێنجانی گوێچکەماسی و ھەموو ئەو بوونەوەر و زیندەوەرە سەیر و سەمەرانەی بەیت و باو و خەون و خولیا و ھیواکانی کوردە لە قووڵاییەکانی ھاین و کەنارە پڕ حەسرەتەکانێتی، تاسووقی خۆشەویستی و حەزی ژیانە لە باوەشی غوربەتێکدا کە بە یادی وەتات و گۆرانییە دێرکییەکانی گەرم دادێت، لە ئامێزی جیھانێکی خوێنین و سەرشێت، ئەوارانی ھاین گۆڕەوە و نواندنەوەی تەقینەوەی زەینییەت و تەوانینی کوردی لە سەردەمی ئاوابوون و کۆتاییھاتنە ژئاوایەکان و لە ژگاری ئاخرزەمانییە ژھاتییەکانە، و ھاوکات تیشکی خۆرەتاوی ھیوا و دەستپێکردنەوەیە لە خەرەند و ھەزارتوێ سامناکەکانی ووداوەکانە، گۆانەوەی زمانی کوردی وبرینەکانێتی لە خۆی و دنیاکەی، لە ھاین و جیھانەکەی و بە مانایەکی خوازەیی لە مانش و ھاین و…ھەر ئاوێکی بەخۆی ئاوێنەنوێنی ژئاوایی کە تەنیایی دڵدارانی کەنارنشینی چاو لە ئاسۆ بە نەشئەی برینێک دەووشێنێت، برینێک لە دراوسێیەتی نیشتمانێکی دوور، خوێناوێکی بەخوێ لە یادگەی تاراوگەیەکی جوان! کە ھاوکات نیشتمانە و ئەویش نییە! ئەی وەتم من لە ھەناوی تۆ دام یان تۆ لە ھەناوی من! ئەوارانی ھاین ئاوەھا زایەڵە و گۆرانییەکی ئەھورایە!

دەزگەی چاپ و بڵاو کردنەوەی ئەمانی یونایتد پ،س، سەبارەت بە شیعرەکان وایان نووسیوە لەسەر بەرگی کتێبە کەو بە ھاگەیاندن:

بەرگێک لە شیعر کە لە گۆشکردن و زیادەڕەوی دوور دەکەوێتەوە و بە تەوەری کەنکرێتی و لەدوانی ووون سەرسام دەکات. شیعرەکان لە ئێبستراکتدا ون نابن، بەڵکو کەمێک چیرێک لەبارەی چارەنووسی جیاواز و نزیکەوە دەگێڕنەوە.
بە پشتی کتێبەکە ئەو دەقەیان نووسیوە:

کتێبێکی شیعر بە جیاوازی! زەرجار شاعیران ھەست بە ناچاری دەکەن کە بەرھەمەکانیان بە زمانی ھەمادار و دەستواژەی ئاەز بارگاوی بکەنەوە کە دەتوانێت خوێنەران ماندوو و بێزارکەر بێت.
شیعرەکانی ئەم بەرگەیە دوورن لەو جەرە گۆشکردن و زیادەڕەوییانە.
بە زمانێکی پاک و ووون، ووداو و ھەستەکانی ژانە ھەنگ دەدەنەوە بە بە ئاوەی زەر سادە و سادە دەرکەون.
دەقەکان لە ئێبستراکتدا ون نابن، بەڵکو چیرێک و چارەنووسی تایبەت دەگێڕنەوە، لە کاروباری خۆشویستی لەدەستچوو، نیشتمانێکی بەجێماوە یان نیگەرانی کەسێکی ئاوارە.

دڕدانێ.. شیعری دڵشاد تاقانێ

دڵ لێدێ مەدێ دڕۆکم کەوا دێ بوو بەدڕدانێ
دڵ لێدڕدا بێ دڕۆکی تێ تاکو مابێت لێدڕدانێ
لێدێیش مەدێ بەبێ دڵی دنیا دەمێ دڕپڕرستێ
نهێنی دێت لێدڕبڕندێ ئێستاش ماوێ لێدڕدانێ

چاوم لێناو چاوانی تێ چاوباز بووێ بڕچاوانی
ناتروکێنێ وڕۆامەدا سڕاوی چاوێ سڕرچاوانی
چاو لێچاوێ عیشقداوێ بڕۆ بڕچی ئاوا مەستێ
چاوبگڕۆ چاودوێنێ چاومێ دڕکا چاوچاوانی

دڵشاد تاقانێ